

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจของแรงงานนอกระบบ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จากการคัดกรองข้อมูลตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่างเมื่อมีการคัดกรอง ประกันสังคมพบว่าแรงงานนอกระบบทั้งหมดมีการประกันสังคม 203 ราย ซึ่งมีการประกันตนตาม มาตรา 40 ทั้งหมด 73 ราย ที่เหลือเป็นประกันสังคมมาตราอื่นๆ 130 ราย ซึ่งการประกันตนอื่นๆนี้ เป็นไปตามนิยามแรงงานนอกระบบของสำนักงานสถิติแห่งชาติ แรงงานกลุ่มนี้จะถือว่าเป็นแรงงาน นอกระบบ แต่ถ้าไม่ปฏิบัติตามนิยามของสำนักงานสถิติ แรงงานในกลุ่มนี้ยังมีความคล้ายคลึงกัน ในด้านกลุ่มอาชีพ ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ถ้าเป็นไปตามนิยามแรงงานนอกระบบที่เป็นแรงงานที่ ไม่มีประกันตนจะเป็นเพียง 197 ราย การศึกษาในครั้งนี้จึงจำแนกกลุ่มแรงงานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมและกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม ได้ เลือกรูปแบบตัวอย่างแบบบังเอิญ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาเป็น 5 ส่วนคือ

4.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่อำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่

4.2 ผลการวิเคราะห์ทางด้านสภาพการจ้างงานของแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่อำเภอ เมือง จังหวัด

4.3 ผลการวิเคราะห์ทางด้านสวัสดิการและสิทธิประโยชน์

4.4 ผลการวิเคราะห์ทางด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของแรงงานนอกระบบ

4.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มี ประกันสังคมและมีประกันสังคม

4.1 ลักษณะข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบในเขตพื้นที่อำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่

4.1.1 เพศ

จากกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมจำนวน 197 รายพบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.31 และเพศหญิง จำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.69

กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมจำนวน 203 ราย พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 130 รายหรือร้อยละ 64.04 และเป็นเพศหญิงจำนวน 73 ราย หรือร้อยละ 35.96

สำนักงานสถิติแห่งชาติกล่าวว่าเพศหญิงและเพศชายที่อยู่ในวัยทำงานจะมีจำนวนใกล้เคียง กันมากแต่เพศหญิงที่ถูกจัดไว้ในกลุ่มผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานจะมีจำนวนมากกว่าเพศชาย เพศ

หญิงที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานเหล่านี้ ส่วนใหญ่จะเป็นแม่บ้านซึ่งถูกจัดว่าเป็นผู้ที่ไม่ได้ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามเพศ

เพศ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
ชาย	107(54.31)	130(64.04)	237 (59.25)
หญิง	90(45.69)	73(35.96)	163(40.75)
รวม	197(100.0)	203(100.0)	400 (100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.2 อายุ

จากกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมเป็นจำนวน 197 ราย พบมากที่สุดคือแรงงานนอกระบบที่มีช่วงอายุ 31 – 45 ปี เป็นจำนวน 89 ราย หรือร้อยละ 45.18 รองลงมาคือแรงงานนอกระบบที่มีช่วงอายุ 46 – 60 ปี เป็นจำนวน 58 ราย หรือร้อยละ 29.43 ถัดมาคือแรงงานนอกระบบที่มีช่วงอายุ 15 – 30 ปี เป็นจำนวน 50 ราย หรือร้อยละ 25.39

กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมเป็นจำนวน 203 ราย พบมากที่สุดคือแรงงานนอกระบบที่มีช่วงอายุ 31 – 45 ปี เป็นจำนวน 82 ราย หรือร้อยละ 40.39 รองลงมาคือแรงงานนอกระบบที่มีช่วงอายุ 46 – 60 ปี เป็นจำนวน 62 ราย หรือร้อยละ 30.54 ถัดมาแรงงานนอกระบบที่มีช่วงอายุ 15 – 30 ปี เป็นจำนวน 59 ราย หรือร้อยละ 29.06

ในช่วงอายุ 31 – 45 ปี นั้นเป็นช่วงอายุที่พบมากที่สุด เป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยทำงาน กำลังสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัว

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
15 – 30 ปี	50(25.39)	59(29.06)	109(27.25)
31 – 45 ปี	89(45.18)	82(40.39)	171(42.75)
46 – 60 ปี	58(29.43)	62(30.54)	120(30.00)
รวม	197(100.0)	203(100.0)	400(100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.3 สถานภาพ

กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมเป็นจำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานมีสถานภาพโสด เป็นจำนวน 127 ราย หรือร้อยละ 64.47 รองลงมามีสถานะภาพสมรส เป็นจำนวน 51 ราย หรือร้อยละ 25.89 ถัดมามีสถานภาพหย่าร้าง แยกกันอยู่ หม้าย เป็นจำนวน 19 ราย หรือร้อยละ 9.64

กลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมเป็นจำนวน 203 ราย พบว่าแรงงานมีสถานภาพโสด เป็นจำนวน 104 ราย หรือร้อยละ 51.23 รองลงมามีสถานะภาพสมรส เป็นจำนวน 60 ราย หรือร้อยละ 29.56 ถัดมามีสถานภาพหย่าร้าง แยกกันอยู่ หม้าย เป็นจำนวน 39 ราย หรือร้อยละ 19.21

ครอบครัวและสามีและภรรยาอยู่ร่วมกัน โดยไม่มีการจดทะเบียนสมรสมีมากขึ้น เนื่องจากค่านิยมในการรักอิสระ และไม่ต้องพึ่งพิง ดังงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสมรสของสตรีไทย (ธนารดี คำยา , 2543) พบว่าครอบครัวที่มีผู้สมรสอยู่ด้วยกัน โดยไม่ได้จดทะเบียนเหตุเพราะค่านิยมที่เปลี่ยนไปคิดว่าไม่จำเป็นที่ต้องจดทะเบียน อยู่กันด้วยใจ หรืออยู่ด้วยกันมานานแล้ว มีความยุ่งยากในการจดทะเบียนสมรสและ กลัวปัญหาในการทำนิติกรรม

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพของแรงงาน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
โสด	127(64.47)	104(51.23)	231(57.75)
สมรส	51(25.89)	60(29.56)	111(27.75)
หย่าร้าง / แยกกันอยู่/หม้าย	19(9.64)	39(19.21)	58(14.5)
รวม	197(100.0)	203(100.0)	400(100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.4 การศึกษา

จากกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมเป็นจำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.16 รองมาคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย / ปวช. มีจำนวน 37 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.78 ถัดมาคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. มีจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.24

กลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมเป็นจำนวน 203 รายพบว่าแรงงานนอกระบบมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมาก็คือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย / ปวช. เป็นจำนวน 52 ราย หรือร้อยละ 25.62 ถัดมาคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา / ปวส. เป็นจำนวน 44 ราย หรือร้อยละ 21.67

ในปัจจุบันได้มีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2504 ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยเกิดจากหลายปัจจัย เช่น การพัฒนาทางการศึกษาทำให้อัตราผู้รู้หนังสือมากขึ้นจำนวนผู้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยและจำนวนมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	แรงงานนอกระบบที่		รวม
	ไม่มีประกันสังคม	ที่มีประกันสังคม	
ไม่ได้รับการศึกษา	1(0.51)	1(0.49)	2(0.5)
ประถมศึกษา	14(7.11)	9(4.43)	23(5.75)
มัธยมตอนต้น	25(12.69)	28(13.79)	53(13.25)
มัธยมตอนปลาย / ปวช.	37(18.78)	52(25.62)	89(22.25)
อนุปริญญา / ปวส.	32(16.24)	44(21.67)	76(19.00)
ปริญญาตรี	87(44.16)	68(33.50)	155(38.75)
สูงกว่าปริญญาตรี	1(0.51)	1(0.49)	2(0.5)
รวม	197(100.0)	203(100.0)	400(100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.5 อาชีพ

ได้ทำการแบ่งกลุ่มอาชีพออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ 1.ผู้ที่รับงานไปทำที่บ้าน 2. เกษตรกร 3. กลุ่มขายยานพาหนะรับจ้าง 4. ผู้ประกอบอาชีพอิสระ 5. ลูกจ้างชั่วคราว / ตามฤดูกาล เช่น กรรมกรผู้ใช้แรงงาน เป็นต้น 6. แรงงานที่ให้บริการ เช่น พนักงานทำความสะอาด พนักงานนวด เป็นต้น

จากกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมจำนวน 197 ราย พบมากที่สุดคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพอิสระ มีจำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.44 รองลงมาคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพลูกจ้างชั่วคราว / ตามฤดูกาล มีจำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 25.89 ถัดมาคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่เป็นผู้ประกอบอาชีพที่ให้บริการมีจำนวน 43 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.83

จากกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมจำนวน 203 ราย พบมากที่สุดคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพที่ให้บริการ มีจำนวน 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.53 รองลงมาคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ประกอบอาชีพลูกจ้างชั่วคราว / ตามฤดูกาล มีจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.60 ถัดมาคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระมีจำนวน 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.26

จากแผนพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ในด้านเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่ได้เน้นในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีกลยุทธ์ ดังนี้ 1. ส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยว 2. สร้างภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของนครแห่งชีวิต 3. สร้างสรรค์มูลค่าเพิ่มทางการตลาดการท่องเที่ยวเชียงใหม่เชิงรุก 4. เพิ่มประสิทธิภาพภาคผลิตภัณฑ์ สินค้า และบริการ จึงเป็นเหตุผลในเรื่องกลุ่มแรงงานที่ให้บริการและประกอบอาชีพอิสระมีแนวโน้มมากที่สุด

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
ผู้ที่รับงานไปทำที่บ้าน	22(11.67)	23(11.33)	45(11.25)
เกษตรกร	10(5.08)	18(8.87)	28(7.0)
กลุ่มขี้นยานพาหนะรับจ้าง	13(6.60)	11(5.42)	24(6.0)
ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ	58(29.44)	33(16.26)	91(22.75)
ลูกจ้างชั่วคราว / ตามฤดูกาล	51(25.89)	54(26.60)	105(26.25)
แรงงานที่ให้บริการ	43(21.83)	64(31.53)	107(26.75)
รวม	197(100.0)	203(100.0)	400(100.0)

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.6 จำนวนสมาชิกเฉลี่ยในครอบครัวทั้งหมด

จากการสำรวจพบว่าจำนวนคนในครัวเรือนของแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมพบว่าแรงงานมีจำนวนคนในครัวเรือนค่าเฉลี่ย 5 คน และมีจำนวนผู้พึ่งพิงเฉลี่ยอยู่ที่ 2 คน

กลุ่มแรงงานที่มีประกันสังคมพบว่าแรงงานมีจำนวนคนในครัวเรือนค่าเฉลี่ย 4 คน และมีจำนวนผู้พึ่งพิงเฉลี่ยอยู่ที่ 2 คน

โครงสร้างของครอบครัวไทยที่เป็นครอบครัวแบบขยายคือมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก เช่น พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย มีแนวโน้มที่ขนาดของครอบครัวเล็กลงเป็นครอบครัวเดี่ยวคือมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อย

ตารางที่ 4.6 จำนวนสมาชิกเฉลี่ยและผู้พึ่งพิงในครัวเรือนทั้งหมดของแรงงานนอกระบบ หน่วย : คน

ข้อมูลทั่วไป	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม
จำนวนคนในครัวเรือน	5	4
จำนวนผู้พึ่งพิง	2	2

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.7 ภูมิฐานะ

จากการสำรวจพบว่าภูมิฐานะของแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมพบมากที่สุดคือจังหวัดเชียงใหม่ เป็นจำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.06 รองลงมาคือจังหวัดลำพูน เป็นจำนวน 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.72 ถัดมาคือจังหวัดลำปางเป็นจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.21 จังหวัด

เชียงรายเป็นจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.19 จังหวัดพะเยาเป็นจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.63

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม พบมากที่สุดคือ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจำนวน 76 ราย หรือร้อยละ 37.44 รองลงมาคือจังหวัดลำพูน เป็นจำนวน 36 ราย หรือร้อยละ 17.73 ถัดมาคือจังหวัดลำปาง เป็นจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.91 จังหวัดพะเยาเป็นจำนวน 24 ราย หรือร้อยละ 11.82 จังหวัดเชียงรายเป็นจำนวน 19 ราย หรือร้อยละ 9.36

จะเห็นได้ว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ และมีการย้ายเข้ามาทำงานของแรงงานที่มาจากจังหวัดบริเวณรอบๆเชียงใหม่ เช่น จังหวัดลำพูน ลำปาง เชียงราย พะเยา

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
เชียงใหม่	73(37.06)	76(37.44)	149(37.25)
ลำปาง	28(14.21)	35(16.91)	63(15.75)
ลำพูน	29(14.72)	36(17.73)	65(16.25)
เชียงราย	26(13.19)	19(9.36)	45(11.25)
พะเยา	17(8.63)	24(11.82)	41(10.25)
แพร่	4(2.03)	0(0.00)	4(1.00)
น่าน	3(1.52)	0(0.00)	3(0.75)
ตาก	2(1.02)	0(0.00)	2(0.50)
พิษณุโลก	3(1.52)	5(2.46)	8(2.00)
สุโขทัย	3(1.52)	0(0.00)	3(0.75)
กทม.	6(3.05)	5(2.46)	11(2.75)
อ่างทอง	1(0.51)	0(0.00)	1(0.25)
ชลบุรี	1(0.51)	2(0.98)	3(0.75)
นครพนม	1(0.51)	0(0.00)	1(0.25)
อุดรธานี	0(0.00)	1(0.49)	1(0.25)
รวม	197 (100.0)	203 (100.0)	400 (100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.8 ที่อยู่อาศัย

จากการสำรวจพบว่าแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ส่วนใหญ่พักหรืออาศัยที่หอพักหรือบ้านเช่า เป็นจำนวน 93 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 47.21 รองลงมาคือมีบ้านพักของตนเอง เป็นจำนวน 92 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.70

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม พบมากที่สุดคืออาศัยที่หอพักหรือบ้านเช่า เป็นจำนวน 92 ราย หรือร้อยละ 45.32 รองลงมาคือ มีบ้านพักเป็นของตนเองเป็นจำนวน 77 ราย หรือร้อยละ 37.93

จากตารางที่ 4.7 จะเห็นได้ว่าแรงงานนอกระบบมีการย้ายถิ่นหรือมีการเข้ามาทำงานในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบที่ย้ายมาจากบริเวณภาคเหนือตอนบนทำให้ที่พักอาศัยเป็นรูปแบบการเช่า

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัย	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
หอพัก / บ้านเช่า	93(47.21)	92(45.32)	185(46.25)
บ้านพักของตนเอง	92(46.70)	77(37.93)	169(42.25)
บ้านญาติ	2(1.06)	24 (11.82)	26(6.50)
ที่พักอาศัยของนายจ้าง	5(2.54)	7(3.45)	12(3.00)
อาศัยผู้อื่น	5(2.54)	3.(1.48)	8(2.00)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400 (100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.9 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

จากการสำรวจฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย ส่วนใหญ่ฐานะพอกินพอใช้ เป็นจำนวน 99 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 50.25 รองลงมา มีเงินเหลือเก็บ เป็นจำนวน 53 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 26.90 และไม่พอกินพอใช้ เป็นจำนวน 46 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 23.35

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมจำนวน 203ราย พบมากที่สุดมีฐานะพอกินพอใช้ เป็นจำนวน 116 ราย หรือร้อยละ 57.14 รองลงมาเหลือเก็บ 52 ราย หรือร้อยละ 25.62 ถัดมาคือไม่พอใช้ เป็นจำนวน 34 ราย หรือร้อยละ 16.75

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว	แรงงานนอกระบบที่		รวม
	ไม่มีประกันสังคม	ประกันสังคม	
พอกินพอใช้	99(50.25)	116(57.14)	215(53.75)
เหลือเก็บ	53(26.90)	52(25.62)	105 (26.25)
ไม่พอใช้	46(23.35)	34(16.75)	80 (20.00)
รวม	197 (100.0)	203 (100.0)	400 (100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.10 ภาระหนี้สิน

จากการสำรวจกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบมีภาระหนี้สินเป็นจำนวน 147 ราย คิดเป็นร้อยละ 74.62 รองลงมาไม่มีภาระหนี้สินเป็นจำนวน 50 ราย หรือร้อยละ 25.38

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่า มีภาระหนี้สินเป็นจำนวน 109รายหรือร้อยละ 53.69 ถัดมาไม่มีภาระหนี้สิน เป็นจำนวน 94 ราย หรือร้อยละ 46.31

แน่นอนว่าแรงงานนอกระบบมีระดับรายได้ที่ต่ำกว่าแรงงานในระบบและมีรายได้ที่ได้รับไม่แน่นอน จึงเป็นเหตุให้แรงงานนอกระบบมีภาระหนี้สินเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามภาระหนี้สิน

ภาระหนี้สิน	แรงงานนอกระบบที่		รวม
	ไม่มีประกันสังคม	ประกันสังคม	
ไม่มีหนี้สิน	50(25.38)	94(46.31)	144(36.00)
มีหนี้สิน	147(74.62)	109(53.9)	256(64.00)
รวม	197 (100.0)	203 (100.0)	400 (100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.10.1 ประเภทของหนี้สิน

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมพบว่าหนี้สินทั้งหมดเป็นจำนวน 147 ราย เป็นหนี้ในระบบเป็นจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.38 ถัดมาแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมเป็นหนี้ในระบบ เป็นจำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.62

กลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมพบว่าหนี้สินทั้งหมดเป็นจำนวน 109 ราย เป็นหนี้ในระบบเป็นจำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.50 ถัดมาแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมเป็นหนี้ในระบบ เป็นจำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.50

เหตุที่แรงงานนอกระบบมีภาระหนี้สินประเภทหนี้ในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ เนื่องจากหนี้ในระบบนั้นมีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยากเท่าหนี้ในระบบ แรงงานส่วนหนึ่งไม่มีความสามารถที่จะกู้หนี้ในระบบได้ จึงทำให้แรงงานนอกระบบมีภาระหนี้ในระบบมากกว่าหนี้ในระบบ

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามประเภทของหนี้สิน

ประเภทของหนี้สิน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
หนี้ในระบบ	70(47.62)	51(46.79)	121(47.27)
หนี้นอกระบบ	77(52.38)	58(53.21)	135(52.73)
รวม	147 (100.0)	109(100.0)	256 (100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.10.2 ลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ

จากการสำรวจประเภทหนี้สินพบว่าจำนวนแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ที่มีหนี้ในระบบเป็นจำนวน 70 ราย พบว่าลักษณะการเป็นหนี้ในระบบคือหนี้จากการซื้อบ้าน รถยนต์ เป็นจำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมาเป็นหนี้บัตรเครดิตเพื่อการบริโภค เป็นจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.57 หนี้การกู้ยืมเพื่อการลงทุนเป็นจำนวน 14 รายหรือร้อยละ 20.00 และอื่นๆ เช่น กยศ. เป็นจำนวน 11 ราย หรือร้อยละ 15.72

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม ที่มีหนี้ในระบบเป็นจำนวน 51 ราย พบว่าลักษณะการเป็นหนี้ในระบบคือหนี้จากการซื้อบ้าน รถยนต์ เป็นจำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาเป็นหนี้บัตรเครดิตเพื่อการบริโภค เป็นจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.41 หนี้การ

กู้ยืมเพื่อการลงทุนเป็นจำนวน 13 รายหรือร้อยละ 25.49 และอื่นๆ เช่น กยศ. เป็นจำนวน 6 ราย หรือร้อยละ 11.77

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ

ลักษณะการเป็นหนี้ในระบบ	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบ ที่มีประกันสังคม	รวม
หนี้บัตรเครดิตเพื่อการบริโภค	20(28.57)	15(29.41)	35(28.93)
หนี้การกู้ยืมเพื่อการลงทุน	14(20.00)	13(25.49)	27(22.31)
หนี้จากการซื้อ บ้าน รถ	25(35.71)	17(33.33)	42(34.71)
อื่นๆ	11(15.72)	6(11.77)	17(14.05)
รวม	70(100.0)	51(100.0)	121(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.10.3 ลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ

จากการสำรวจประเภทหนี้สินพบว่า มีจำนวนแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมพบว่า มีหนี้นอกระบบเป็นจำนวน 77 ราย พบมากที่สุดคือกู้ยืมเงินผ่านคนรู้จัก เป็นจำนวน 42 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 54.55 รองลงมาคือกู้ยืมเงินจากนายทุน เป็นจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.36 และ การเล่นแชร์ เป็นจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.09

ส่วนแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมพบว่า มีหนี้นอกระบบเป็นจำนวน 58 ราย พบมากที่สุดคือกู้ยืมเงินผ่านคนรู้จัก เป็นจำนวน 31 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 53.45 รองลงมาคือกู้ยืมเงินจากนายทุน เป็นจำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.65 และ การเล่นแชร์ เป็นจำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.90

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามลักษณะการเป็นหนี้นอกระบบ

ลักษณะการเป็นหนี้ นอกระบบ	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
กู้ยืมผ่านคนรู้จัก	42(54.55)	31(53.45)	73(54.07)
กู้ยืมจากนายทุน	28(36.36)	23(39.65)	51(37.78)
การเล่นแชร์	7(9.09)	4(6.90)	11(8.15)
รวม	77(100.0)	58(100.0)	135(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2 สภาพการจ้างงานและรายได้ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

4.2.1 อายุงานของแรงงานนอกระบบ

จากการสำรวจพบว่าแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม มีอายุงานต่ำกว่า 10 ปี เป็นจำนวน 109 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.33 รองลงมา มีอายุงาน 11 – 20 ปี เป็นจำนวน 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.50

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม มีอายุงานต่ำกว่า 10 ปี เป็นจำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.29 รองลงมา มีอายุงาน 11 – 20 ปี เป็นจำนวน 59 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.06

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามอายุงาน

อายุงาน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
ต่ำกว่า 10 ปี	109(55.33)	96(47.29)	205(51.25)
11 – 20 ปี	66(33.50)	59(29.06)	125(31.25)
21 – 30 ปี	24(12.18)	25(12.32)	49(12.25)
31 – 40 ปี	6(3.05)	15(7.39)	21(5.25)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.2 ลักษณะรายได้

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมได้รับรายได้เป็นแบบรายเดือนมากที่สุด เป็นจำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.24 รองลงมา ได้รับรายได้เป็นแบบรายวัน เป็นจำนวน 71 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 36.04

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมได้รับรายได้เป็นแบบรายวันมากที่สุด เป็นจำนวน 96 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.29 รองลงมา ได้รับรายได้เป็นแบบรายเดือน เป็นจำนวน 93 ราย คิดเป็นค่าร้อยละ 45.82

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามรายได้ที่ได้รับ

รายได้ที่ได้รับ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
รายวัน	71(36.04)	96(47.29)	167(41.75)
รายสัปดาห์	19(9.64)	9(4.43)	28(7.00)
รายปักษ์	10(5.08)	5(2.46)	15(3.75)
รายเดือน	97(49.24)	93(45.82)	190(47.50)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.3 ระยะเวลาในการทำงานของแรงงาน

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบมีค่าเฉลี่ยในการทำงานอยู่ที่ 27 วันต่อเดือน โดยทำงานเฉลี่ยวันละ 9 ชั่วโมง และมีวันหยุดเฉลี่ยคือ 3 วันต่อเดือน

กลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบมีค่าเฉลี่ยในการทำงานอยู่ที่ 26 วันต่อเดือน โดยทำงานเฉลี่ยวันละ 8 ชั่วโมง และมีวันหยุดเฉลี่ยคือ 4 วันต่อเดือน

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดจำนวนวันทำงานของแรงงานไม่เกินสัปดาห์ละ 6 วันหรือ 24 วันต่อเดือน ชั่วโมงการทำงานไม่เกิน 8 ชั่วโมงต่อวัน จากตาราง 4.21 จะเห็นได้ว่าแรงงานนอกระบบมีจำนวนวันทำงานเฉลี่ยและชั่วโมงการทำงานที่มากกว่า พ.ร.บ. กำหนดไว้ แสดงว่าแรงงานนอกระบบมีการทำงานที่มากกว่าแรงงานในระบบ

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยของแรงงานนอกระบบจำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน

ระยะเวลาการทำงาน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม
จำนวนวันทำงานเฉลี่ย	27 / เดือน	26 / เดือน
ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย	9 ชั่วโมง / วัน	8 ชั่วโมง / วัน
จำนวนวันหยุดเฉลี่ย	3 / เดือน	4 / เดือน

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.4 รายได้ต่อเดือนของแรงงานนอกระบบ

จากการสำรวจรายได้ต่อเดือนของแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมจำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม มีรายได้มากกว่า 9,000 บาท เป็นจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.65 รองลงมาอยู่ในช่วง 7,001 – 9,000 บาท เป็นจำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.54 ถัดมาอยู่ในช่วง 5,001 – 7,000 บาท เป็นจำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.23

แรงงานนอกที่มีประกันสังคมจำนวน 203 ราย พบว่ารายได้ต่อเดือนของแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม มีรายได้มากกว่า 9,000 บาท เป็นจำนวน 77 รายหรือร้อยละ 37.93 รองลงมา 7,001 – 9,000 เป็นจำนวน 72 ราย หรือร้อยละ 37.47

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
3,001 – 5,000 บาท	9(4.57)	2(0.99)	11(2.75)
5,001 – 7,000 บาท	30(15.23)	52(25.62)	82(20.50)
7,001 – 9,000 บาท	72(36.54)	72(37.47)	144(36.00)
มากกว่า 9,000 บาท	86(43.65)	77(37.93)	163(40.75)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.5 ค่าตอบแทนอื่นๆจากการทำงาน

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆจากการทำงานมีจำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.53 ส่วนที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆ มีเป็นจำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.47

แรงงานนอกที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบได้รับค่าตอบแทนอื่นๆจากการทำงานเป็นจำนวน 66 รายหรือร้อยละ 33.99 และแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม ที่ไม่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆจากการทำงาน เป็นจำนวน 134 รายหรือร้อยละ 66.01

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามค่าตอบแทนอื่นๆจากการทำงาน

รายได้อื่นๆ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
ไม่ได้รับ	127(64.47)	134(66.01)	264(66.00)
ได้รับ	70(35.53)	66(33.99)	136(34.00)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.5.1 แรงงานนอกระบบที่ได้รับรายได้อื่นๆ

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 70 ราย ที่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆนอกเหนือจากจากการทำงานพบว่า แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ได้รับรายได้จากการเข้ากะหรือค่าล่วงเวลา เป็นจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.29 รองลงมาได้รับรายได้จากเบี้ยขยัน เป็นจำนวน 35 ราย เป็นร้อยละ 50.00 ส่วนแรงงานนอกระบบที่ได้โบนัส เป็นจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.57

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 66 รายที่ได้รับค่าตอบแทนอื่นๆนอกเหนือจากการทำงานพบว่า แรงงานนอกระบบได้รับรายได้จากการเข้ากะหรือค่าล่วงเวลา เป็นจำนวน 49 ราย หรือร้อยละ 74.27 รองลงมาได้รับเบี้ยขยัน 31 รายหรือร้อยละ 36.97 ถัดมาได้รับโบนัส 16 รายหรือร้อยละ 24.24

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามรายได้ต่างๆ

รายได้ต่างๆ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม
เบี้ยขยัน	35(50.00)	31(46.97)
ค่าล่วงเวลา/ค่าเข้ากะ	38(54.29)	49(74.24)
โบนัส	27(38.57)	16(24.24)

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ , ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.6 ความเพียงพอต่อการยังชีพ

จากการสำรวจความเพียงพอต่อการยังชีพของแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบคิดว่ารายได้ที่ได้รับเพียงพอต่อการยังชีพเป็นจำนวน 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.60 ส่วนแรงงานนอกระบบที่คิดว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพมีเป็นจำนวน 52 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.40

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่าแรงงานคิดว่ามีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพเป็นจำนวน 130 รายหรือร้อยละ 68.75 และแรงงานนอกระบบคิดว่ามีรายได้ไม่เพียงพอจำนวน 73 รายหรือร้อยละ 35.96

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามความเพียงพอต่อการยังชีพ

ความเพียงพอของ แรงงาน	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
เพียงพอ	145(73.60)	130(64.04)	275(68.75)
ไม่เพียงพอ	52(26.40)	73(35.96)	125(31.25)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.7 ภาวะการออมของแรงงานนอกระบบ

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่า แรงงานนอกระบบไม่มีการออม เป็นจำนวน 132 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.01 ส่วนแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมที่มีการออมเป็นจำนวน 54 รายคิดเป็นร้อยละ 32.99

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่าไม่มีการออมจำนวน 145 รายหรือร้อยละ 71.43 และมีการออมจำนวน 69 รายคิดเป็นร้อยละ 33.99

เนื่องจากแรงงานนอกระบบมีระดับรายได้ที่ต่ำ และมีรายได้ที่ไม่แน่นอน การป้อนงานของนายจ้างไม่ต่อเนื่องหรือไม่สม่ำเสมอ ทำให้แรงงานนอกระบบมีรายได้ที่ไม่แน่นอน เป็นเหตุให้แรงงานนอกระบบส่วนมากไม่มีการออม

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามภาวะการออม

ภาวะการออม	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
ไม่ออม	132(67.01)	145(71.43)	277(69.25)
ออม	65(32.99)	58(28.57)	123(30.75)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.7.1 ปริมาณการออมของแรงงานนอกระบบ

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมที่มีการออมทั้งหมด 65 ราย พบแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม มีปริมาณการออมต่ำกว่า 1,000 – 2,000 บาท จำนวน 20 รายหรือร้อยละ 28.98 รองลงมามีปริมาณการออมต่ำกว่า 1,000 บาท เป็นจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.69

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมที่มีการออมจำนวน 58 ราย พบว่า มีปริมาณการออม 2,001 – 3,000 บาท เป็นจำนวน 18 รายหรือร้อยละ 65.36 รองลงมามีปริมาณการออม 1,001 – 2,000 บาท จำนวน 17 รายหรือร้อยละ 29.31

จากตาราง 4.21 เหตุผลที่แรงงานนอกระบบส่วนมากไม่มีการออม และยังมีส่วนหนึ่งที่มีการออม แต่มีปริมาณการออมที่น้อยดังจะเห็นได้จากตาราง 4.22 ที่แรงงานนอกระบบมีปริมาณการออมที่ต่ำ

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละของแรงงานจำแนกตามระดับในการออมของแรงงาน

การออมของแรงงาน	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
ต่ำกว่า 1,000 บาท	18(27.69)	13(22.41)	31(25.20)
1,001 – 2,000 บาท	20(28.98)	17(29.31)	37(30.08)
2,001 – 3,000 บาท	14(21.54)	18(65.36)	32(26.02)
มากกว่า 3,000 บาท	13(20.00)	10(17.24)	23(18.70)
รวม	65(100.0)	58(100.0)	123(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3 สถิติการ สิทธิประโยชน์ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

4.3.1 การเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลหรือคลินิกในรอบ 1 ปี

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่า แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ได้รับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือคลินิก จำนวน 1 ครั้งในรอบ 1 ปี มีจำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.52 รองลงมาไม่เคยเข้ารับการรักษาในรอบ 1 ปี เป็นจำนวน 57 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.93

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม ได้รับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือคลินิก จำนวน 1 ครั้ง เป็นจำนวน 123 ราย หรือร้อยละ 60.59 รองลงมาได้รับการรักษาตัว 2 ครั้งในรอบ 1 ปี เป็นจำนวน 52 ราย หรือร้อยละ 25.62

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามการเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือคลินิกในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

จำนวนครั้ง / ปี	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
0 ครั้ง	57(28.93)	14(6.90)	71(17.75)
1 ครั้ง	68(34.52)	123(60.59)	191(47.75)
2 ครั้ง	40(20.30)	52(25.62)	92(23.00)
3 ครั้ง	27(13.71)	7(3.45)	34(8.50)
มากกว่า 3 ครั้ง	5(2.54)	7(3.45)	12(3.00)
รวม	197(100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.2 สวัสดิการจากภาครัฐ

จากการสอบถามแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ที่ได้รับสวัสดิการจากภาครัฐ จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบได้รับสิทธิบัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นจำนวน 168 ราย คิดเป็นร้อยละ 85.28 รองลงมาสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์ เป็นจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.58 ได้รับสวัสดิการสหกรณ์การเกษตรเป็นจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.74

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 รายพบว่า ได้รับสิทธิบัตรทอง 30 บาท รักษาทุกโรคเป็นจำนวน 158 ราย หรือร้อยละ 77.83 รองลงมาเป็นสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์เป็นจำนวน 82 ราย หรือร้อยละ 40.39 ถัดมาได้รับสวัสดิการจากกลุ่มสมรส 21 ราย หรือร้อยละ 10.66

เหตุผลที่บัตรทอง 30 บาทรักษาทุกโรคมียุทธศาสตร์มากที่สุดเพราะบัตรทองได้ลดภาระค่าใช้จ่ายสำหรับแรงงาน ซึ่งต่างจากสวัสดิการอื่น ๆ ที่มีภาระค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า ซึ่งแรงงานนอกระบบนั้นมีรายได้ที่ต่ำจึงไม่มีความสามารถใช้สิทธิอื่น ๆ ได้มากนัก

ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามสวัสดิการจากภาครัฐ

สวัสดิการจากภาครัฐ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม
บัตรทอง 30 บาท	168(85.28)	158(77.83)
สมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์	76(38.58)	82(40.39)
สวัสดิการสหกรณ์การเกษตร	31(15.74)	18(8.87)
สวัสดิการจากกลุ่มสมรสที่เป็นข้าราชการ	21(10.66)	21(10.34)

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ , ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.2.1 การรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์และสวัสดิการของภาครัฐ

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบจำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมทราบถึงสิทธิและสวัสดิการของภาครัฐเป็นจำนวน 158 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.20 ส่วนแรงงานนอกระบบที่ไม่ทราบถึงสวัสดิการของภาครัฐมีเป็นจำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.80

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่าแรงงานรับรู้ถึงสิทธิและสวัสดิการของภาครัฐเป็นจำนวน 129 ราย หรือร้อยละ 63.55 และแรงงานนอกระบบไม่ทราบถึงสิทธิและสวัสดิการเป็นจำนวน 74 ราย หรือร้อยละ 36.45

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกการทราบถึงสิทธิประโยชน์และ
สวัสดิการของภาครัฐ

การรับรู้ถึงสิทธิ ประโยชน์ของแรงงาน นอกระบบ	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
ทราบ	158(80.20)	129(63.55)	287(71.75)
ไม่ทราบ	39(19.80)	74(36.45)	113(28.25)
รวม	197(100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.3 การได้รับสวัสดิการจากเอกชนหรือนายจ้าง

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงานที่ได้รับสวัสดิการจากนายจ้างหรือภาคเอกชน มีเป็นจำนวน 179 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.86 ส่วนแรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับสวัสดิการจากนายจ้างหรือภาคเอกชนมีเป็นจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.14

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่าแรงงานได้รับสวัสดิการจากนายจ้างหรือภาคเอกชนเป็นจำนวน 309 ราย หรือร้อยละ 65.38 และแรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับสวัสดิการจากภาคเอกชนเป็นจำนวน 73 ราย หรือร้อยละ 38.36

ตารางที่ 4.26 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามการได้รับสวัสดิการจาก
ภาคเอกชน

การได้รับสวัสดิการ จากภาคเอกชน	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
ได้รับ	179(90.86)	130(64.04)	309(65.38)
ไม่ได้รับ	18(9.14)	73(35.96)	91(34.62)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400(100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.3.1 สวัสดิการจากภาคเอกชนหรือนายจ้าง

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ที่ได้รับสิทธิและสวัสดิการจากภาคเอกชน จำนวน 179 ราย พบว่าแรงงานได้รับสิทธิและสวัสดิการดังนี้ การลาป่วยเป็นจำนวน 162 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.50 ลาภัก 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.36 วันหยุดประจำปี 144 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.45

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม ที่ได้รับสิทธิและสวัสดิการจากภาคเอกชน จำนวน 130 ราย พบมากที่สุดคือ ลาป่วยเป็นจำนวน 117 รายหรือร้อยละ 90.0 วันหยุดตามประเพณีเป็นจำนวน 114 ราย หรือร้อยละ 87.69 ลาภักเป็นจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.08

ตารางที่ 4.27 จำนวนและร้อยละของแรงงานจำแนกตามสวัสดิการจากภาคเอกชนหรือนายจ้าง

สวัสดิการภาคเอกชน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม
ลาภัก	151(84.36)	95(73.08)
ลาป่วย	162 (90.50)	117(90.00)
ที่พักออาศัย	5(2.79)	7(5.38)
ชุดทำงาน	2(1.12)	1(0.77)
อาหารกลางวัน	28(15.64)	35 (26.96)
การตรวจสุขภาพประจำปี	11(6.15)	16(12.31)
วันหยุดประจำปี	144(80.45)	37(28.46)
วันหยุดตามประเพณี	131(73.18)	114(87.69)
รถรับส่ง	4(2.23)	11(8.46)

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ , ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.4 การประกันตนตามมาตรา 40

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบจำนวน 400 ราย พบว่าเป็นแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมจำนวน 197 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.25 และแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมจำนวน 203 รายคิดเป็นร้อยละ 50.75 จากการสำรวจเรื่องการประกันตนตามมาตรา 40 แห่ง พ.ร.บ.

ประกันสังคม ปี 2533 พบว่ามีแรงงานนอกระบบที่ทำการประกันตนตามมาตรา 40 จำนวน 73 ราย หรือร้อยละ 50.75 และแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมในมาตราอื่นๆ เป็นจำนวน 130 รายหรือร้อยละ 64.04

ตารางที่ 4.28 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามการประกันตนตามมาตรา 40

แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	
197(49.25)	203(50.75)	
	ประกันตนตามมาตรา 40	ประกันสังคมมาตราอื่นๆ
	73(35.96)	130(64.04)

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.4.1 การพิจารณาทางเลือกในการประกันตนตามมาตรา 40 ของผู้เข้าร่วมการประกันตน

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่เข้าร่วมการประกันตนตามมาตรา 40 จำนวน 73 ราย พบว่า แรงงานนอกระบบได้เข้าร่วมการประกันตนตามมาตรา 40 ในทางเลือกที่ 2 มากที่สุดเป็นจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.05 และแรงงานนอกระบบที่ได้เข้าร่วมการประกันตนตามมาตรา 40 ในทางเลือกที่ 1 เป็นจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.95

เนื่องจากการประกันตนตามมาตรา 40 นั้นมีอยู่ 2 ทางเลือก ซึ่งทางเลือกที่ 1 คือการจ่ายเงินสมทบ 100 บาท (ผู้ประกันตนจ่าย 70 บาทต่อเดือน รัฐบาลร่วมจ่ายในปีแรก 30 บาทต่อเดือน) มีการคุ้มครอง 3 กรณี คือ 1. กรณีได้รับเงินทดแทนจากการขาดรายได้เมื่อมีการพักรักษาตัวในโรงพยาบาลตั้งแต่ 2 วันขึ้นไป 2. กรณีทุพพลภาพ 3. กรณีเสียชีวิต ส่วนในทางเลือกที่ 2 นั้นคือการจ่ายเงินสมทบ 150 บาท (ผู้ประกันตนจ่าย 100 บาทต่อเดือน รัฐบาลร่วมจ่ายในปีแรก 50 บาทต่อเดือน) มีการคุ้มครอง 4 กรณี โดยมีเพิ่มขึ้นมาคือ กรณีชราภาพ ดังนั้นแรงงานนอกระบบที่ทำการประกันตนตามมาตรา 40 มีการทำการประกันตนในทางเลือกที่ 2 มากที่สุดเพราะมีสิทธิประโยชน์ที่มากกว่า

ตารางที่ 4.29 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามทางเลือกที่เข้าร่วมการประกันตนตามมาตรา 40

ทางเลือกในการประกันตนตามมาตรา 40	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทางเลือกที่ 1	35	47.95
ทางเลือกที่ 2	38	52.05
รวม	73	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.4.2 ความแตกต่างของการประกันตนตามมาตรา 40 ทั้ง 2 ทางเลือก

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ได้เข้าร่วมการประกันตนตามมาตรา 40 จำนวน 73 ราย พบว่า แรงงานนอกระบบทราบถึงความแตกต่างของการประกันตนตามมาตรา 40 ทั้ง 2 ทางเลือกเป็นจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.16 และแรงงานนอกระบบไม่ทราบถึงความแตกต่างของการประกันตนตามมาตรา 40 ทั้ง 2 ทางเลือกเป็นจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.84

ตารางที่ 4.30 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามความแตกต่างของการประกันตนตามมาตรา 40 ทั้ง 2 ทางเลือก

ทราบถึงความแตกต่างของการประกันตนตามมาตรา 40 ทั้ง 2 ทางเลือก	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ทราบ	41	56.16
ไม่ทราบ	32	43.84
รวม	73	100.0

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3.4.3 ทักษะต่อการประกันตนตามมาตรา 40

จากการสอบถามแรงงานนอกระบบจำนวน 400 ราย มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 97 ราย พบว่า แรงงานนอกระบบมีความคิดว่าการเข้าร่วมการประกันตนตามมาตรา 40 เป็นโครงการที่ดีแต่แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้มากพอที่จะตัดสินใจเข้าร่วม เป็นจำนวน 40 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.24 รองลงมา มีความคิดว่าเป็นหลักประกันที่ดีสำหรับแรงงาน เป็นจำนวน 35 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.08 มีความคิดว่า ประหยัดค่าใช้จ่ายเวลาเข้าโรงพยาบาลเป็นจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.65

ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามทักษะต่อการประกันตนตาม
มาตรา 40

ทักษะต่อการประกันตนตาม มาตรา 40	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เป็นโครงการที่ดีแต่แรงงาน นอกระบบส่วนใหญ่ยังไม่มี ความรู้มากพอที่จะตัดสินใจเข้า ร่วม	40	41.24
เป็นหลักประกันที่ดีให้แก่ แรงงาน	35	36.08
ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเข้ารับ การรักษาตัวที่โรงพยาบาลหรือ คลินิก	21	21.65
คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม	14	14.43

หมายเหตุ : เป็นคำถามปลายเปิด จึงมีทั้งผู้ตอบแบบสอบถามและไม่ตอบแบบสอบถามในคำถามนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถ
แสดงความคิดเห็นได้มากกว่า 1 ความคิดเห็น

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่

4.4.1 ปัญหาในการทำงานของแรงงานนอกระบบ

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม จำนวน 197 ราย พบว่าแรงงาน
นอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมไม่มีปัญหาในการทำงานเป็นจำนวน 139 ราย คิดเป็นร้อยละ 70.56
และแรงงานที่มีปัญหาในการทำงานเป็นจำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.44

แรงงานที่นอกระบบที่มีประกันสังคม จำนวน 203 ราย พบว่า แรงงานนอกระบบไม่มี
ปัญหาในการทำงานเป็นจำนวน 101 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.75 และแรงงานนอกระบบที่มีปัญหาใน
การทำงานเป็นจำนวน 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.25

ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามปัญหาในการทำงาน

ปัญหาในการทำงาน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
ไม่มีปัญหาในการทำงาน	139(70.56)	101(49.75)	240(60.00)
มีปัญหาในการทำงาน	58(29.44)	102(50.25)	160(40.00)
รวม	197 (100.0)	203(100.0)	400 (100.0)

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.4.1.1 ปัญหาในการทำงาน

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม ที่มีปัญหาในการทำงานทั้งหมด 58 ราย พบว่า แรงงานนอกระบบมีปัญหาในเรื่องของการทำงานหนักแต่มีรายได้ที่น้อยเป็นจำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.48 รองลงมาคือปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่เหมาะสมเป็นจำนวน 25 คิดเป็นร้อยละ 43.10

แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม ที่มีปัญหาในการทำงาน 102 ราย พบว่ามีปัญหาในการทำงาน มากที่สุดคือ ทำงานหนักแต่มีรายได้ที่น้อยเป็นจำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.06 รองลงมาสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่เหมาะสม เป็นจำนวน 32 ราย หรือร้อยละ 31.37

ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของแรงงานนอกระบบจำแนกตามปัญหาในการทำงาน

ปัญหาของแรงงาน	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม
ทำงานแต่มีรายได้ต่ำ	49(84.48)	48(47.06)
สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่เหมาะสม	25 (43.10)	32(31.37)
เพื่อนร่วมงานไม่ดี	16 (27.59)	13(12.75)
นายจ้างไม่มีความยุติธรรม	13 (22.41)	15(14.74)
ความปลอดภัยในการทำงาน	12 (20.69)	15(14.71)
อื่นๆ	11 (18.97)	4(3.92)

หมายเหตุ : สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ , ตัวเลขในวงเล็บอยู่ในรูปร้อยละ

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมและมีประกันสังคม

จากการสำรวจแรงงานนอกระบบจำนวน 400 ตัวอย่างได้แบ่งแรงงานนอกระบบออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคมและแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม และได้ทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ Chi-Square Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 กับปัจจัยต่างๆ เช่น เพศ อายุ รายได้ อายุงานของแรงงาน การออม และความถี่ในการรักษาตัวในโรงพยาบาล

4.5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกับเพศของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับเพศพบว่ากลุ่มของแรงงานมีความสัมพันธ์กับเพศ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยด้านเพศของกลุ่มแรงงานนอกระบบมีผลต่อการมีสิทธิประกันสังคมและไม่มีประกันสังคม โดยเพศชายมีสิทธิในเรื่องประกันสังคม 55% ซึ่งมากกว่าเพศหญิง 45%

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับเพศ

เพศ	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
ชาย	107(45%)	130(55%)	237(59.25)
หญิง	90(55%)	73(45%)	163(40.75)
รวม	197	203	400 (100.0)

$$\text{Chi-Square} = 3.916 \quad \text{df} = 1 \quad \text{Significant} = 0.048$$

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกับอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับอายุและได้แบ่งกลุ่มอายุออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มอายุ 15 – 30 ปี และ แรงงานที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป พบว่ากลุ่มของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยด้านอายุของกลุ่มแรงงานนอกระบบไม่มีผลต่อการมีประกันสังคมและไม่มีประกันสังคม โดยแรงงานที่ไม่มีประกันสังคมที่มีอายุ 15- 30ปี หรือ 46% และแรงงานอายุ 15 – 30 ปีที่มีประกันสังคม 54% มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนแรงงานที่มีอายุ 31ปีขึ้นไปที่ไม่มีประกันสังคมมีสัดส่วน 51% และที่มีประกันสังคมมีสัดส่วน 49%

ตารางที่ 4.35 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับอายุ

อายุ	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
15 – 30 ปี	50(46%)	59(54%)	109(27.25)
31ปีขึ้นไป	147(51%)	144(49%)	291(72.75)
รวม	197	203	400(100.0)

Chi-Square =0.684 df = 1 Significant = 0.408

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกับรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับรายได้และได้แบ่งกลุ่มรายได้ของแรงงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มอายุ 3,001 – 9,000 บาท และมีรายได้ 9,001 บาทขึ้นไป พบว่ากลุ่มของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยด้านรายได้ของกลุ่มแรงงานนอกระบบไม่มีผลต่อการมีประกันสังคมและไม่มีการประกันสังคม โดยกลุ่มที่มีรายได้ 3,000 – 9,000 บาท หรือ 47 % คือกลุ่มแรงงานที่ไม่มีประกันสังคมซึ่งน้อยกว่าแรงงานที่มีประกันสังคมหรือ 53% ส่วนแรงงานที่มีรายได้มากกว่า 9,001 บาท พบมากที่สุดคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม 52 % ซึ่งมากกว่ากลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม 48%

ตารางที่ 4.36 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับรายได้

รายได้ต่อเดือน	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
3,001 – 9,000 บาท	111(47%)	126(53%)	237(59.25)
มากกว่า 9,001 บาท	86(52%)	77(48%)	163(40.75)
รวม	197	203	400(100.0)

Chi-Square =1.357 df = 1 Significant = 0.244

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกับอายุงานของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับอายุงานและได้แบ่งกลุ่มอายุงานของแรงงานออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มอายุที่มีอายุงานต่ำกว่า 10 ปีและมีอายุงานมากกว่า 11 ปีขึ้นไป พบว่ากลุ่มของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับอายุงานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ปัจจัยด้านอายุงานของกลุ่มแรงงานนอกระบบ ไม่มีผลต่อการมีประกันสังคมและไม่มีประกันสังคม โดยอายุงานของแรงงานที่ต่ำกว่า 10 ปี มีแรงงานที่ไม่มีประกันสังคม 53% ซึ่งมากกว่าแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคมหรือ 47% ส่วนแรงงานที่มีอายุงานมากกว่า 11 ปีขึ้นไป พบว่ามีกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม 55% ซึ่งมากกว่ากลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม 45%

ตารางที่ 4.37 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับอายุงาน

อายุงาน	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
ต่ำกว่า 10 ปี	109(53%)	96(47%)	205(51.25)
11 ปีขึ้นไป	88(45%)	107(55%)	195(48.75)
รวม	197	203	400(100.0)

Chi-Square =2.586   df = 1   Significant = 0.108

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกับการออมของกลุ่ม

ตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับการออม พบว่ากลุ่มของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการออมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยด้านการออมของกลุ่มแรงงานนอกระบบไม่มีผลต่อการมีประกันสังคมและไม่มีประกันสังคม โดยพบว่าแรงงานที่ไม่ออมคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม 53% ซึ่งมากกว่าแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม 47% ส่วนแรงงานนอกระบบที่มีการออมพบมากที่สุดคือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม 53% และแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม 47%

ตารางที่ 4.38 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับการออม

ภาวะการออม	แรงงานนอกระบบที่ ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มี ประกันสังคม	รวม
ไม่ออม	132(47%)	145(53%)	277(69.25)
ออม	65(53%)	58(47%)	123(30.75)
รวม	197	203	400(100.0)

Chi-Square =0.919   df = 1   Significant = 0.338

ที่มา : จากการสำรวจ

4.5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันสังคมของแรงงานนอกระบบกับความถี่ในการเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับความถี่ในการเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล พบว่ากลุ่มของแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการออมที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ปัจจัยด้านความถี่ในการรักษาพยาบาลของกลุ่มแรงงานนอกระบบไม่มีผลต่อการมีประกันสังคมและไม่มีประกันสังคม พบว่าแรงงานที่มีการเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล 0 – 1 ครั้ง คือกลุ่มแรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม 52% และมากกว่า 1 ครั้ง คือแรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม 52%

ตารางที่ 4.39 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของแรงงานนอกระบบกับการเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล

จำนวนครั้ง / ปี	แรงงานนอกระบบที่ไม่มีประกันสังคม	แรงงานนอกระบบที่มีประกันสังคม	รวม
0 – 1 ครั้ง	125(48%)	137(52%)	262(65.50)
มากกว่า 1 ครั้ง	72(52%)	66(48%)	138(34.50)
รวม	197	203	400(100.0)

Chi-Square =0.721 df = 1 Significant = 0.396

ที่มา : จากการสำรวจ